

Література:

1. Богданов В.С. Авторитет як предмет соціально-філософського аналізу. Автореф. дис. доктора філос. наук. -К., 1997.-С.И.
2. Галузяк В.М., Сметанский Н.И. Проблема личностной референтности педагога // Педагогика, 1998, №3.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - С.376.
4. Павлов Н. Проектирование образовательной сферы и сообщества в малом городе // Новые ценности образования.— Выпуск № 5. М.: Инноватор, 1996. - С. 29-40.
5. Педагогічна спільнота: психосоціальний аспект. Колективна монографія. // За ред. О.А.Донченко. - К., 2007. - С. 12- 13.
6. Петровский А.В. К пониманию творческой активности субъекта. // Семинар по методологическим проблемам творчества / Под ред. М.Г.Ярошевского.— М.: Педагогика, 1974.
7. Рапацкая Л.О. Формирование художественной культуры учителя музыки. - М.: Прометей, 1991. -С.4.
8. Ешмор Р. Сообщество, которое учит и учится // Новые ценности образования.— Выпуск № 5.— М.: Инноватор, 1996. - С.65-66.

У статті обґрунтовується сутність педагогічних і музично-естетичних вимог до розвивального середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід присвячений ефективності роботи учбових закладів, виявлені умови, завдання, особливості, варіанти, характеристики модернізації розвивального середовища професійної підготовки.

Ключові слова: розвивальне освітнє середовище, культурне середовище, розвивальне середовище професійної підготовки.

В статье обосновывается сущность педагогических и музыкально - эстетических требований к развивающей среде профессиональной подготовки будущего учителя музыки. Проанализирован отечественный и зарубежный опыт посвященный эффективности работы учебных заведений, выявлены условия, задания, особенности, варианты, характеристики модернизации развивающей среды профессиональной подготовки.

Ключевые слова: развивающая образовательная среда, культурная среда, развивающая среда профессиональной подготовки.

In the article essence is grounded pedagogical and musically-aesthetic requirements to the developing environment of professional preparation of future music master. Domestic and foreign experience is analysed sacred to efficiency robots of educational establishments, terms, tasks, features, variants, descriptions of modernization of developing environment of professional preparation, are educed.

Keywords: developing educational environment, cultural environment, developing environment of professional preparation.

УДК 378:004:53 (07)

ББК 74.58+32.973.202+22.3 р 30

В.М. Бойчук, Н.О. Яременко

м. Вінниця, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ

Актуальність дослідження. Сьогодні випускник педагогічного вищого навчального закладу повинен мати не тільки професійні знання, навички і уміння в обраній ним галузі діяльності, а й мати достатню фундаментальну освіту, бути здатним самостійно будувати на цьому фундаменті нове конкретне знання відповідно до нових умов. Україні необхідні вчителі з аналітичним стилем мислення, націленістю на вдосконалення навчального процесу, використання сучасних педагогічних технологій та впровадження комп'ютерних технологій навчання. Сучасні завдання професійної підготовки вчителя фізики мають на меті переорієнтацію діяльності викладача від інформаційної до організаційної, що спрямована на керівництво навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Реалізації цих завдань сприяє впровадження інформаційних технологій навчання, які розглядаємо як методологію та

технологію навчально-виховного процесу з використанням нових електронних засобів і в першу чергу комп'ютера.

Постановка проблеми. Специфікою лекційних занять з фізики є необхідність досить часто використовувати наочність як у вигляді стаціонарних її форм (графіків, рисунків, схем тощо), так і в динаміці, наприклад, лекційні експерименти та ін. За допомогою ЕОМ із спеціальним проектором легко можна показувати досліди, проведення яких ускладнено чи то громіздкістю необхідної апаратури (наприклад, дослід Фізо із зубчастим колесом стосовно дослідження швидкості світла), чи іншими причинами. У зв'язку з цим актуальними стають проблеми удосконалення існуючої системи математичної підготовки майбутніх учителів фізики, доцільності впровадження в методичну систему навчання інформаційно-комунікаційних технологій; розробці та обґрунтуванні методичної системи математичної підготовки студентів фізичних спеціальностей в умовах використання інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічних вищих навчальних закладах, яка спрямована на підвищення рівня математичної та професійної підготовки майбутніх учителів, активізацію їхньої навчально-пізнавальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Питання підготовки вчителя фізики розроблялися в дослідженнях П. Атаманчука, Н. Бабаєвої, О. Бугайова, Г. Бушка, С. Гончаренка, Є. Коршака, О. Ляшенка, В. Нечета, А. Павленка, Ю. Пасічника, В. Савченка, О. Сергєєва, І. Тичини, А. Цветкової, М. Шута та ін. Завдяки цим дослідженням розроблено професіограму, цілі, структуру і зміст підготовки майбутнього вчителя фізики, форми, методи і засоби навчання студентів-фізиків, удосконалено навчальні плани і програми, введено ступеневу систему підготовки.

Мета даної статті полягає у визначенні місця інформаційних технологій у системі підготовки вчителя фізики.

Виклад основного матеріалу. Існує низка чинників, що вказують на необхідність вдосконалення змісту підготовки майбутнього учителя фізики, серед яких відсутність комплексних психолого-педагогічних досліджень, що обґрунтовують педагогічні можливості інформаційних технологій у навчанні, а також необхідність інтегрованого застосування інформаційних технологій у підготовці майбутнього вчителя. Це суттєво змінює вимоги до підготовки сучасного вчителя фізики, примушує по-новому оцінювати його місце у навчальному процесі, зміст компонентів його професійної діяльності, оскільки формування навичок роботи із засобами інформаційних технологій, як правило, відбувається не у контексті майбутньої професійної діяльності. При цьому не можна обмежуватися тільки одним завданням побудови моделі безперервної, відкритої в глобально-просторовому плані освіти, без якої не може відбутися перехід її на більш якісний рівень, зводити причини реформування системи вищої освіти до соціально-економічних перетворень у країні.

Серед важливих причин, які стосуються нашої проблеми можна відзначити наступні:

- інформатизація і комп'ютеризація навчального процесу, розвиток форм контролю за його якістю;
- зміна у технології навчання;
- дія комп'ютерних технологій на інформаційне забезпечення навчального процесу.

Ми маємо на увазі перетворення освіти на самоорганізуючу систему, орієнтовану на майбутнє і здатну дати випускникам – майбутнім учителям фізики знання, які дозволять їм вільно орієнтуватися в складних умовах швидких змін у виробничій і професійній діяльності, а також допоможуть їм в їх професійному і інтелектуальному становленні.

У зв'язку з цим відзначимо, що інформаційні технології не можуть розвиватися без наявності інформаційного середовища, що включає всі необхідні компоненти – бази знань, інформаційні ресурси, розвинену систему інформаційних комунікацій та інформаційного сервісу, комп'ютери і програмне забезпечення, а головне, наявність фахівців в області інформатики, інформаційних технологій та інженерії знань. Тому важливу роль грає

формування відповідного інформаційно-освітнього середовища навчання, яке стає необхідним елементом всієї системи освіти. Здійснення безперервної освіти неможливе без індивідуалізації навчання, побудови індивідуальних освітніх програм для кожного, хто навчається. Це вимагає не лише нових підходів до розробки навчальних планів, програм, принципів організації освітнього процесу, використання нових методів навчання, але широкого впровадження засобів інформаційних технологій в освіту.

Є багато нових методів і організаційних форм навчання, орієнтованих на нові види навчальної діяльності і нові освітні результати (рольові ігри, навчальне проектування, заліково-модульна система навчання), ефективність яких може бути істотно підвищена при використанні засобів інформаційних технологій. Звичайно вони повинні увійти до арсеналу професійної діяльності вчителя фізики. Ми вважаємо, що одним із продуктивних методів навчання фізиці є метод навчальних проектів, заснований на дослідницькій діяльності учнів за рішенням завдань із обраної теми. Проектна діяльність сама по собі характерна для сфери використання інформаційних технологій, тому метод навчальних проектів внесе чималий внесок у розвиток пізнавальної діяльності, професійного самовизначення школярів. Окрім цього, проектна діяльність, як правило, пов'язана з роботою в колективі і сприятиме розвитку таких важливих здібностей, як здатність до успішної діяльності в колективі, врахування позиції та інтересів партнерів, розуміння інших і донесення власної думки. Ці здібності розглядаються сьогодні як важливі компоненти освітніх результатів.

Освоєння засобів інформаційних технологій майбутнім учителем фізики повинно бути не лише на технічно-технологічному рівні, але й на психолого-педагогічному, що сприятиме виведенню освітньої діяльності на якісно новий, інноваційний рівень і забезпечить інтенсифікацію і оптимізацію особово-професійного розвитку студента. Досягнення цих цілей неможливе без застосування:

- технології дистанційного навчання (кейс, Web-навчання, електронна пошта, відеоконференція), що базується на поєднанні індивідуальної і колективної організації навчальної діяльності.

- комп'ютерних апаратних (цифрові фото-, відео – камери, сканер, медіапроектор, засоби оперативної комунікації всього устаткування для візуалізації інформації тощо) і програмних засобів;

- освітніх електронних видань і ресурсів, що будуються на синтезі інформаційних технологій (мультимедійні презентації, електронні підручники, Web-ресурси навчального закладу тощо);

- сучасної комп'ютерної і інтерактивної проекційної техніки (інтерактивна дошка, поліекрана педагогічна технологія, техніка для відеоконференцій).

Провідну роль в інтеграції методів, організаційних форм і засобів навчання можуть зіграти інформаційні технології, впровадження яких в навчання – один із важливих напрямів модернізації вітчизняної освіти, потенціал яких ще комплексно не досліджено. Дистанційне навчання, електронні підручники, нове інформаційне середовище навчання, навчальні телеконференції та інші ресурси Інтернет – усе це засоби організації та здійснення нового вигляду самостійної навчальної діяльності. Фактично треба говорити про необхідність створення нового середовища навчання, орієнтованого на самостійну навчальну діяльність, розвиток творчих здібностей тих, хто навчається.

Зменшенню гостроти відмічених вище проблем повинно і може сприяти модернізація системи освіти, через посилення її інформаційної орієнтації на використання засобів інформаційних технологій. При цьому, інформатизація освіти має бути переведена з інструментально-технологічної площини в змістовну, де головна мета – це формування у майбутнього вчителя фізики нового інформаційного світогляду.

Таким чином, підготовка майбутнього вчителя фізики повинна будуватися з урахуванням положень теорії і технології створення інформаційно-освітнього середовища навчання виходячи з нової ролі і призначення вчителя.

Література:

1. Гуралюк А.Г., Сергієнко В.П. Деякі аспекти застосування інноваційних технологій навчання фізики // Збірник наукових праць Херсонського державного педагогічного університету. Педагогічні науки: - Херсон: Айлант, 2000. - Вип. 15. - . 101-106 с.
2. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі і наукових дослідженнях. – К.: Освіта України, 2006. – 386 с.
3. Ермолович Е.В. «Информационно-образовательная среда как условие организации учебного процесса (из опыта работы в вузе)» <http://pedsovet.kob.ru>
4. Овчаров А.В. Компьютерная информационная среда обучения <http://aeli.altai.ru/nauka/sbornik/2001/>

У статті розглянуто методи і організаційні форми навчання, орієнтовані на нові види навчальної діяльності і нові освітні результати проектування.

Ключові слова: інформаційні технології, інформатизація, комп'ютеризація, телекомунікаційні технології.

В статье рассмотрены методы и организационные формы обучения, ориентированные на новые виды учебной деятельности и новые образовательные результаты проектирования.

The article deals with the methods and organizational forms of teaching oriented on new types of learning activity and new educational results of projecting.

УДК 37.03

М.В. Бондар
м. Вінниця, Україна

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА КУЛЬТУРА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КАТЕГОРІЯ

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів у світі і входженні України у європейський освітній простір, посилюється увага до конкурентоспроможності сучасних фахівців економічного профілю. Інтелектуальна культура є важливою складовою професійної компетентності. Подальше удосконалення процесу формування інтелектуальної культури потребує сучасного трактування цього поняття, визначення його психологічного змісту. Інтелект, навіть для сучасних науковців, більшою мірою є проблемною галуззю, ніж об'єктом пізнання. Відсутня загальна ідентифікація інтелекту, невизначеним залишається його статус як феномену дійсності і як наукового поняття.

Проблема інтелекту та інтелектуальної культури визнається значущою зважаючи на декілька факторів. По-перше, йдеться про феномен, який понад усе характеризує людину; а також тому, що через відсутність загального конструктивного визначення інтелекту ускладнено її технічну реалізацію. По-друге, незмінним фактором є те, що інтелект, відчужуючись від людини, стає основою прогресу сучасної цивілізації у вигляді інтелектуальних технологій, визначаючи шлях науково-технічного прогресу, надаючи прискорення на життя кожної окремої людини і на весь устрій суспільства. Наступним фактором є те, що якщо в попередній історичний період науково-технічний прогрес мав на меті збільшення матеріальних благ, які б полегшували життя людини, то в даний час технології створюють стимул-реакції для подальшого прогресу самих технологій, а не сприяють розкриттю особистості.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналізуючи інтелектуальну культуру як психолого-